

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

18/785-

20. juni 2018

Norsk Miljø Energi AS - reetablering av Lindesnes Vindkraftverk – klagesak

Olje- og energidepartementet viser til NVEs brev av 27. april 2018 med oversendelse av klager på vedtak av 16. mars 2018 der Norsk Miljø Energi AS fikk konsesjon til å reetablere Lindesnes vindkraftverk.

1. Bakgrunn

Norsk Miljø Energi AS (NME) fikk ved NVEs vedtak av 28. november 1997 til å bygge og drive Lindesnes vindkraftverk med 5 turbiner, med en samlet installert effekt på 3,75 MW. Vindkraftverket ble satt i drift i august 1998. NVE ga i vedtak 21. juni 2016 forlenget varighet for denne konsesjonen til 1. januar 2038. Vindkraftverket er nå tatt ut av ordinær drift.

NME søkte 31. november 2017 om konsesjon for å erstatte de fem turbinene i Lindesnes vindkraftverk med to nye høyere turbiner, med en samlet installert effekt på inntil 8 MW og en produksjon på om lag 25 GWh/år. De fem eksisterende vindturbinene i Lindesnes vindkraftverk er planlagt demontert og fjernet. Tiltaket vil gi en netto økning i installert effekt på 4,2 MW og en økning i årlig fornybar energiproduksjon på vel 15 GWh.

Ved vedtak av 16. mars 2018 ga NVE NME konsesjon for utskifting av turbiner i Lindesnes vindkraftverk. NVE har i vedtaket vektlagt at tiltaket ikke vil medføre vesentlig andre virkninger enn det eksisterende vindkraftverket på Lindesnes. NME har ikke søkt om ekspropriasjonstillatelse.

2. Klage

NVEs vedtak er påklaget av henholdsvis Kjell Olsen og Sylvi og Odd Egelandssaa.

Kjell Olsen representerer Lindesnes Grunneierforening og Fiskerforening og grunneiere på Øvreneet. Olsen mener fordelene ved utbyggingen ikke overstiger skader og ulemper for naturmangfold og bebyggelse mv. Han stiller spørsmål ved økonomien i prosjektet, NVEs avveining av skader og ulemper og NVEs saksbehandling.

Sylvi og Odd Egelandssaa er eiere av eiendommen som ligger nærmest tiltaket, sør for vindkraftverket. Egelandssaa mener det er en saksbehandlingsfeil at de ikke ble tilskrevet direkte ved høringen av søknaden. På samme grunnlag mener de det er en tilsvarende saksbehandling ved det tidligere vedtaket om å forlenge driftstiden på dagens anlegg. Egelandssaa er bekymret for støy, og peker på at deres bolig ligger kun 5 meter fra den beregnede støygrensen på L_{den} 45 dBA, med en beregnet verdi på 44,9. De mener det er usikkerhet ved støyberegningene, og at gjeldende beregninger gir for liten margin. Egelandssaa stiller også spørsmål ved hvilke konsekvenser brann i turbinene kan få for deres eiendom.

For en nærmere redegjørelse for klagegrunnene, viser departementet til klagene, NVEs oversendelse og gjennomgangen under.

3. Departementets merknader

Formål og økonomi

Olsen stiller spørsmål ved lønnsomheten i prosjektet. Han stiller seg tvilende til at fordelene er større enn ulempene, og lurer på hvem det er til fordel for.

Fordelen ved et konkret vindkraftprosjekt er i hovedsak knyttet til nåverdien på den produserte energien. NVE har vurdert økonomien i prosjektet, og finner at det har en forventet relativ kostnad som ligger vesentlig lavere enn gjennomsnittet for nye vindkraftverk. NVE viser til at mye av eksisterende infrastruktur vil gjenbrukes i det nye vindkraftverket, og at dette medfører at de relative totalkostnadene vil være vesentlig lavere enn for nye vindkraftverk. NVE finner at vindkraftverket sannsynligvis vil være lønnsomt også uten elsertifikater. I tillegg kommer inntekter fra sertifikatene, som etter august 2018 vil kunne beregnes for hele produksjonen.

Departementet legger til grunn at reetablering av Lindesnes vindkraftverk er et meget godt økonomisk prosjekt, med en klar positiv nåverdi. Departementet tar dette med i den samlede vurderingen av fordeler og ulemper.

Saksbehandlingen

Egelandssaa mener det er en saksbehandlingsfeil at de ikke ble tilskrevet direkte om søknaden samt om tidligere vedtak om fristforlengelse. Olsen krever at tiltaket konsekvensutredes, og mener befaringen var mangelfull.

Departementet konstaterer at søknaden fra NME ble kunngjort og sendt på høring på vanlig måte, og at Egelandssaa avga høringsuttalelse. Departementet konstaterer også at

Egelandsaa ble skriftlig orientert om vedtaket og adgangen til å klage. Departementet finner at Egelandsaa fullt ut er gitt anledning til å fremme sitt syn på saken.

Når det gjelder saksbehandlingen av søknad om forlenget driftstid i 2016, finner departementet det ikke nødvendig å gjøre en nærmere vurdering av denne. Departementet viser til at man nå står overfor en ny søknad som, dersom det blir gitt konsesjon, avløser tidligere vedtak. Det avgjørende forvaltningsrettslig er derfor at behandlingen av søknaden om reetablering følger gjeldende saksbehandlingskrav.

Når det gjelder befaringen, tar departementet NVEs redegjørelse til etterretning. Befaring er ikke et lovfestet krav til saksbehandlingen av vindkraftverk, men gjennomføres regelmessig for å få et inntrykk av området og for å få lokale innspill. Departementet finner at NVEs saksbehandling og de foreliggende rapporter, visualiseringer og bilder gir et tilstrekkelig grunnlag for å fatte avgjørelse i saken.

Krav til konsekvensutredninger følger av plan- og bygningsloven og forskrift om konsekvensutredninger. Departementet konstaterer at reetableringen ikke utløser automatisk krav om konsekvensutredninger. Departementet konstaterer for øvrig at søknaden inneholder en beskrivelse av konsekvensene for allmenne og private interesser som kan bli berørt, og at det blant annet er gjennomført feltkartlegging av kystlynghei og klokkesøte, og analyser av synlighet, støy og skyggekast. Fylkesmannen skriver i høringsuttalelse at *virkningene av tiltaket synes tilstrekkelig utredet i søknaden*. Departementet finner at søknaden med tilhørende rapporter og innkomne høringsuttalelser gir et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag for å fatte vedtak, jf. også naturmangfoldloven § 8.

Naturmangfold, Landskap og visuelle virkninger

Olsen mener tiltaket bør holde seg innenfor dagens planområde, og at utvidelsen vil skade kystlynghei og forekomster av klokkesøte. Han mener synlighetskartet må være feil, og at to store turbiner vil utgjøre en mye større ulempe enn dagens fem små.

NVE skriver i oversendelsen at tiltaket er flyttet vestover for å redusere virkningene for bebyggelse nær tiltaket. Av bakgrunn for vedtak følger det at de nye inngrepene vil berøre et område med kystlynghei og relativt rike forekomster av klokkesøte. Kystlyngheien i område er vurdert som viktig og med stor verdi. I følge opplysninger fra Fylkesmannen ytes det støtte til skjøtsel av kystlyngheien området. Fylkesmannen anbefaler at det tas hensyn til forekomster av klokkesøte ved bygging av veien, og at arealinngrepene begrenses så mye som mulig.

NVE legger til grunn at klokkesøte er relativt vanlig forekommende i området, og viser til at de faktiske arealinngrepene ved utvidelsen utgjør en marginal del av det samlede området. NVE legger til grunn at klokkesøte ikke vil påvirkes på artsnivå i regionen.

Departementet konstaterer at det er gjort en rekke registreringer av klokkesøte i det aktuelle området. Det må antas at enkeltforekomster kan bli ødelagt av anleggsvirksomheten. Departementet er enig med NVE i at dette neppe vil ha betydning for utbredelsen av

klokkesøte generelt i området. Departementet viser for øvrig til Fylkesmannens anbefaling, og forutsetter at det i detaljplanleggingen tas sikte på å begrense skadene på forekomster av klokkesøte, gjennom for eksempel å merke og å avgrense forekomster i nærheten av anleggsområde og dermed hindre unødvendig skade.

Når det gjelder synlighetskartet, viser departementet til NVEs vurderinger og konklusjon.

Når det gjelder mulig påvirkning av en sjøørretbekk i området, og muligheten for å gjøre habitatforbedringer i denne, forutsetter departementet at anleggsarbeidet utføres på en slik måte at det ikke gir vesentlige ulemper for bekken og at eventuell negativ påvirkning på bekken utbedres i etterkant. Dette er forhold som kan beskrives i en MTA plan.

Når det gjelder utvidelse av planområdet vestover, viser departementet til de hensynene som ligger til grunn for dette, jf. vurderingen av støy nedenfor. Fylkesmannen uttaler for øvrig at *av hensyn til støy er det positivt at de to nye turbinene skal plasseres slik at de oppfyller dagens retningslinjer for støy fra vindkraftverk.*

Støy

Egelandsaa er kritiske til at støygrensen på L_{den} 45 dBA går rett ved deres bolig, og krever nye beregninger.

NVE skriver i klageoversendelsen at det er lagt til grunn konservative forutsetninger i støyberegningene. Departementet slutter seg til NVEs vurdering, og kan ikke se at det er grunnlag for å kreve nye støyberegninger.

Departementet skal bemerke at både oppmerksomheten og kunnskapen om støy fra vindturbiner er større nå, enn da Lindesnes vindkraftverk ble etablert første gangen. I følge søknaden oppfyller ikke de eksisterende turbinene på Fjellskår dagens støykrav. Hensynet til å bringe støyverdiene innenfor gjeldende retningslinjer har derfor vært styrende for utformingen av det nye prosjektet, jf. over. Departementet konstaterer at beregningene viser at ingen boliger vil ligge innenfor grensen på L_{den} 45 dBA ved reetableringen.

Departementet konstaterer for øvrig at NVE i bakgrunnsnotatet skriver at det fastsettes vilkår om at støyen ved bygninger med støyfølsom bruk ikke *skal* overstige L_{den} 45 dBA, mens det i konsesjonsvilkår 15 om støy er brukt ordet "bør". For å fjerne tvil om hvordan vilkåret skal forstås, finner departementet at ordet "bør" byttes ut med "skal" i vilkåret. Departementet presiserer at vilkåret skal overholdes gjennom hele konsesjonsperioden uavhengig av hva støyberegningene i konsesjonssøknaden viser, og at tiltakshaver således har risikoen for eventuelle feil i beregningene. Ved tvil, kan NVE kreve oppfølgende undersøkelser.

Skyggekast

Olsen anfører at en rekke bygninger vil få skyggekast over grensene i vilkårene.

NVE konstaterer i bakgrunnsnotatet at vindkraftverket etter beregningene i søknaden, kan medføre teoretisk skyggekast over anbefalt grenseverdi på 30 timer per år for to boliger. Overskridelsene er små, hhv. 0,02 og 1,41 timer pr. år. For den ene boligen overskrides også den anbefalte grensen på teoretisk skyggekast på 30 minutter per dag med 6 minutter. Beregnet faktisk skyggekast, dvs. beregninger som tar hensyn til meteorologiske data, er under grenseverdien på 8 timer pr. år for alle boliger.

I følge retningslinjene kan grenseverdien for teoretisk skyggekast fravikes dersom faktisk skyggekast begrenses til under 8 timer per år og 30 minutter per dag gjennom avbøtende tiltak. Departementet konstaterer at beregnet faktisk skyggekast er på under 8 timer for begge boligene. Data for beregnet skyggekast per dag, foreligger så vidt departementet kan se ikke, men det antas ut ifra de andre verdiene, at også denne er under 30 minutter for begge boligene. I NVEs bakgrunn for vedtak vises det til at NME i søknaden skriver at det kan være aktuelt å vurdere skjerming av uteplasser ved disse boligene. Departementet finner at dette er noe som bør vurderes i oppfølgende detalj- og MTA-planer.

Når det gjelder Olsens øvrige anførsler om at skyggekast vil oppstå for en rekke boliger sør for anlegget, viser departementet til NVEs redegjørelse for hvordan skyggekast defineres og beregnes, og slutter seg til denne.

Andre forhold

Når det gjelder bekymring for brann i turbinene, slutter departementet seg til NVEs vurdering av at avstanden fra turbinene til bebyggelse er for stor til at turbinene kan utgjøre vesentlig brannfare for hus. Departementet kan som NVE, heller ikke se at turbinene skulle være til hinder for å få reetablert bebyggelse ved eventuell brann i denne.

Oppsummering

Nye Lindesnes vindkraftverk innebærer reetablering av turbiner i et eksisterende vindkraftområde. Eksisterende infrastruktur gjenbrukes i stor grad, hvilket er positivt for økonomien i prosjektet og gir få nye naturinngrep. Prosjektet er blant de billigste vindkraftprosjektene i landet, men en klar positiv nåverdi. Plassering av turbinene er justert mot vest, for å redusere ulemper for bebyggelse, herunder bringe støynivået innenfor dagens retningslinjer for alle boliger.

Departementet konstaterer at etablering av ny adkomstvei mot vest og et nytt turbinpunkt i dette området, vil legge beslag på noe kystlynghei og kan ødelegge enkelte forekomster av klokkesøte, men god planlegging og oppfølging av anleggsarbeidene bør kunne begrense dette til et minimum.

Etter en avveining av fordeler og ulemper ved reetableringen, finner departementet at grunnlaget for konsesjon klart er tilstede.

4. Konklusjon

Klagene tas ikke tilfølge. NVEs vedtak av 16. mars 2018 med konsesjon til reetablering av Lindesnes vindkraftverk stadfestes med den endringen av vilkår 15 som følger over.

NVE bes utstede nye konsesjonsdokumenter.

Departementets klagevedtak kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd, første punktum.

Med hilsen

Trond Ulven Ingvaldsen (e.f.)
avdelingsdirektør

Tollef Taksdal
underdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi
Lindesnes kommune
Norges vassdrags- og energidirektorat

Adresseliste

Kjell Olsen

Norsk Miljø Energi AS v/Tor Helge Kjellby

Sylvi og Odd Egelandssaa